

2016-09-15

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
103 33 STOCKHOLM

Miljö- och energidepartementets remiss av redovisning från Statens jordbruksverk och Naturvårdsverket av regeringsuppdrag på förslag om förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott samt remiss avseende EU:s handlingsplan mot illegal handel med vilda djur och växter

Regeringen har gett Jordbruksverket i uppdrag (M2015/04292/Nm) att senast den 15 september 2016 lämna remissvaret uppdelad på två separata remissyttranden till Miljö- och energidepartementet.

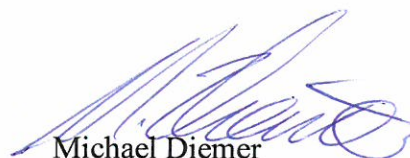
Remissyttrande avseende redovisning från Statens jordbruksverk och Naturvårdsverket av regeringsuppdrag på förslag om förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott bifogas som bilaga 1.

Remissyttrande avseende remiss av EU:s handlingsplan mot illegal handel med vilda djur och växter bifogas som bilaga 2.

I detta ärende har divisionsdirektören Håkan Henrikson beslutat. Michael Diemer har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också verksjuristen Ida Lindblad Hammar, Katharina Gielen, Gudrun Wilkens och Virpi Alajarva deltagit.

Håkan Henrikson

Michael Diemer

Bilagor

1. Remissyttrande avseende redovisning från Statens jordbruksverk och Naturvårdsverket av regeringsuppdrag på förslag om förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott
2. Remissyttrande avseende remiss av EU:s handlingsplan mot illegal handel med vilda djur och växter

2016-09-15

Miljö- och energidepartementet

Miljö- och energidepartementets remiss med dnr M2015/04292/Nm – 1. Svar avseende remiss av redovisning från Statens jordbruksverk och Naturvårdsverket av regeringsuppdrag på förslag om förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott

Svar avseende remiss av EU:s handlingsplan mot illegal handel med vilda djur och växter lämnas enligt önskemål i separat skrivelse med samma dnr.

Frågeställning

Regeringen vill ha synpunkter på hur Jordbruksverket kommer att arbeta med förslagen i redovisningen.

Jordbruksverkets roll i sammanhanget

Av 68 § artskyddsförordningen (2007:845) framgår bl.a. att Jordbruksverket är den administrativa myndighet (CITES MA) som anges i CITES-konventionen och motsvarande EU-förordningar. Av artikel 13 i rådets förordning 338/97¹ framgår att den administrativa myndigheten ska vara huvudansvarig för bl.a. förordningens genomförande.

Jordbruksverket har en central roll inom CITES-relaterat arbete i Sverige. Genom sitt deltagande i CITES-möten inom EU och internationellt deltar den administrativa myndigheten löpande i diskussioner om trender, regelutformning och tolkning samt förmedlar kunskap från dessa möten till berörda inom Sverige.

Utöver CITES hanterar Jordbruksverket dispensansökningar från förbuden mot import, export, transport och förvaring av vissa arter enligt artskyddsförordningen (16, 17, 18 och 23 §§ artskyddsförordningen).

Som administrativ myndighet berörs Jordbruksverket av de flesta förslag

Som administrativ myndighet berörs Jordbruksverket direkt av de flesta förslag till förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott

¹ Rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem.

Myndigheterna, däribland Jordbruksverket måste arbeta, samverka och prioritera utifrån en gemensam ambitionsnivå för att säkerställa att resurser inom staten nyttjas på bästa sätt.

Det finns därför ett stort intresse av att regeringen på lämpligt sätt tydliggör Sveriges ambitionsnivå för myndigheternas arbete mot artskyddsbrott (jmf. *Statens jordbruksverk och Naturvårdsverket redovisning av regeringsuppdrag på förslag om förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott*).

Jordbruksverkets arbete med förslagen i redovisningen

- Nationell samverkan mellan myndigheterna (punkt 4.2.2 i redovisningen)

Jordbruksverket fortsätter att minst 2 ggr/år sammankalla och leda den operativa gruppen för samverkan på nationell nivå.

Målsättningen är att från 2017 ha en kort och myndighetsgemensam handlingsplan innehållande nulägesanalys, genomförda åtgärder och eventuella behov av ytterligare åtgärder. Handlingsplanen ska också lyfta fram särskilt angelägna företeelser eller trender.

- Regional samverkan mellan myndigheterna (4.2.3)

Inom ramen för regeringsuppdraget om åtgärder mot artskyddsbrott föreslås att länsstyrelserna genom sitt ansvar för miljöbrotts-samverkan ska skapa och driva motsvarande regionala operativa grupper. Jordbruksverket ska under 2017 söka dialog med dessa grupper.

- Höjning av kunskapsnivå (4.2.4)

Jordbruksverket har som administrativ CITES-myndighet ett särskilt utbildningsansvar och har tidigare på begäran av andra myndigheter utbildat deras personal.

Vi är inställda på att behovet av utbildning kommer att öka som en följd av rubricerad redovisning samt EU:s handlingsplan mot illegal handel med vilda djur och växter. Inom ramen för befintliga resurser kommer utbildningar att prioriteras.

Under 2016 har Jordbruksverket hållit utbildningar för polisen nationella operativa avdelning (NOA) artskyddsgrupp/ miljöåklagare samt för kustbevakningen och till hösten planeras en utbildning för tullpersonal.

För att vidhålla specialistkompetensen är målsättningen att verket deltar i nationella och internationella CITES-möten samt att i möjligaste mån möjliggöra deltagande i relevanta utbildningar, seminarier m.m. på internationell nivå som ett sätt att överföra kunskap till Sverige och att bredda befintliga kontaktnät.

- Arbete mot artskyddsbrott i projektform (4.2.5)

Arbete mot artskyddsbrott i projektform har visat sig vara framgångsrikt. Jordbruksverket bedömer att man även framöver kommer att stödja sådana projekt med specialistkompetens.

- Ökad samverkan med bransch-, hobby- och naturvårdsorganisationer (4.2.6)

Målsättningen är att (i vissa fall tillsammans med Naturvårdsverket) erbjuda möten på nationell nivå för bransch-, hobby- och naturvårdsorganisationer. Syftena med dessa möten är flera: information i förebyggande syfte, möjlighet att lära sig mer om branscherna, hobbyn och aktuella företeelser. Mötesfrekvensen måste vara behovs- men även resursstyrd.

- Effektivt informationsflöde från Jordbruksverket och Naturvårdsverket till berörda myndigheter (4.2.7)

Jordbruksverket kommer framöver planera för arbetet med en webbaserad samverkansyta.

- Information till allmänheten (4.2.8)

Jordbruksverket använder sig i huvudsak av myndighetens webbplats för att informera om CITES. När det gäller innehållet är sidorna (som också kan nås direkt via www.jordbruksverket.se/CITES) uppdaterade och informativa. Sidorna kompletteras med nya specialsidor (exempelvis om björnjakt eller möbler) utifrån behov och tillgängliga resurser.

Inom Jordbruksverket pågår en översyn om huruvida ytterligare kanaler såsom Facebook m.m. ska nyttjas aktivt för informationsspridning.

Vi planerar att ta fram en gemensam kommunikationsplan med Naturvårdsverket och länsstyrelserna.

- Rutiner för artbestämning och hantering av beslagtagna levande djur och växter (4.2.9)

Arbetet med standardiserade rutiner och beslutsprocesser som stöd till ”enforcement”- myndigheterna är viktigt, särskilt om dessa mer aktivt arbetar med artskyddsbrott, men detta arbete har ännu inte påbörjats.

- Tullverket (4.2.10)

Tullverket har under sommaren tagit kontakt med Jordbruksverket angående en ändring i SJVFS 1999:89 för att se över nuvarande krav på fysisk kontroll av alla exemplar av arter som omfattas av CITES eller andra delar av artskyddsförordningen.

Jordbruksverket beräknar att en föreskriftsändring kommer att kunna beslutas under 2016.

- CITES- tillstånd och intyg: enklare ansökan, snabbare handläggning (4.3.3)

Jordbruksverket planerar för genomförande av en förstudie för ”e-permitting” (ett elektroniskt system för utfärdande och hantering av CITES-tillstånd och intyg som riktar sig mot kund men även andra myndigheter).

2016-09-15

Miljö- och energidepartementet

Miljö- och energidepartementets remiss med dnr M2015/04292/Nm – 2. Svar avseende *remiss av EU:s handlingsplan mot illegal handel med vilda djur och växter*

Svar avseende *remiss av redovisning från Statens jordbruksverk och Naturvårdsverket av regeringsuppdrag på förslag om förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott* lämnas enligt önskemål i separat skrivelse med samma dnr.

Frågeställning

Regeringen vill ha synpunkter på hur Jordbruksverket kommer att arbeta med handlingsplanen.

Jordbruksverkets roll i sammanhanget

EU:s handlingsplan mot illegal handel med vilda djur avser EU:s hantering av CITES-konventionen, motsvarande EU-förordningar och andra åtgärder som motverkar den illegala handeln med vilda djur och växter.

Av 68 § artskyddsförordningen (2007:845) framgår bl.a. att Jordbruksverket är den administrativa myndighet (CITES MA) som anges i CITES-konventionen och motsvarande EU-förordningar. Av artikel 13 i rådets förordning 338/97¹ framgår att den administrativa myndigheten ska vara huvudansvarig för bl.a. förordningens genomförande. Jordbruksverket har en central roll inom CITES-relaterat arbete i Sverige.

Genom sitt deltagande i CITES-möten inom EU och internationellt deltar den administrativa myndigheten löpande i diskussioner om trender, regelutformning och tolkning samt förmedlar kunskap från dessa möten till berörda inom Sverige.

Som administrativ myndighet berörs Jordbruksverket direkt av åtgärderna i handlingsplanen.

Myndigheterna, däribland Jordbruksverket måste arbeta, samverka och prioritera utifrån en gemensam ambitionsnivå för att säkerställa att resurser inom staten nyttjas på bästa sätt.

Det finns därför ett stort intresse av att regeringen på lämpligt sätt tydliggör Sveriges ambitionsnivå för myndigheternas arbete mot artskyddsbrott (jmf.

¹ Rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem

Statens jordbruksverk och Naturvårdsverket redovisning av regeringsuppdrag på förslag om förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott).

Jordbruksverkets arbete med handlingsplanen

Många åtgärder i handlingsplanen som avser svenska myndigheters arbete inom ramen för CITES och relaterade delar av artskyddsförordningen återfinns som åtgärder i *redovisning från Statens jordbruksverk och Naturvårdsverket av regeringsuppdrag på förslag om förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott*. Flera av dessa åtgärder är redan genomförda eller kommer att tas omhand på något sätt.

Alla i handlingsplanen utpekade aktörers, däribland medlemsstaternas, ”måluppfyllelse” kommer regelbundet att redovisas för offentligheten av EU-kommissionen i en s.k. resultattavla mot, den mycket ambitiösa, tidsplanen.

Nedan kommenteras de mål som berör Jordbruksverket i samma ordning och numrering som i bilagan till handlingsplanen. Åtgärder som avser listningsförslag, beslut eller resolutioner till CITES CoP17² tas inte upp.

Prioritering I – Att förhindra olaglig handel med vilda djur och växter och angripa själva grundorsakerna.

- Mål 1.1 Minska utbudet och efterfrågan på illegala produkter av vilda djur och växter
 - o 1. Ökat stöd till medvetandehöjande och riktade kampanjer för att minska efterfrågan i EU och globalt

Att informera om CITES ingår i Jordbruksverkets uppgift som administrativ myndighet. Vi verkar för att handel med utrotningshotade arter bedrivs på ett lagligt och hållbart sätt. Jordbruksverkets mål är att ge konsumenterna möjlighet att göra aktiva och medvetna val.

Jordbruksverket använder idag sin webbplats för medvetandehöjande information till olika målgrupper. Inom verket pågår också en översyn om huruvida ytterligare kanaler såsom Facebook m.m. ska nyttjas aktivt för informationsspridning.

Jordbruksverket har tidigare och kommer säkert framöver att delta på olika sätt i riktade kampanjer.

Tidsplanen sätter ett första etappmål till utgången av 2016. Att ha en ny aktivitet på plats till dess är inte realistiskt.

- o 2. Ytterligare begränsa handeln med elfenben inom och från EU

² CITES-konventionens partsmöte (24 september till 5 oktober 2016) där alla 182 medlemsländer möts för att besluta om ändringar i regelverket.

Det finns i nuläget inga riktlinjer för att säkerställa en enhetlig tolkning av EU:s bestämmelser om (elefant)elfenben. Sverige utfärdar dock sedan 2011 inga intyg eller tillstånd avseende råelfenben. Generellt ställs höga krav på bevis avseende legal bakgrund.

Jordbruksverket avvaktar riktlinjerna och kommer att följa dessa. Kommande riktlinjer bedöms komma att ligga i linje med hur verket hanterar elefantelfenben i nuläget.

Tidsplanen sätter ett första etappmål till utgången av 2016 vilket inte anses vara problematiskt ur svenskt perspektiv.

- Mål 1.3 Öka näringslivets engagemang i kampen mot olaglig handel med vilda djur och växter och främja produkter av vilda djur och växter från hållbara källor
 - o 7. Stödja den privata sektorns initiativ för att bekämpa olaglig handel med vilda djur och växter och främja att produkter av vilda djur och växter inom/från EU kommer från hållbara källor.

Jordbruksverket stödjer sådana initiativ med kunskap om regelverk m.m. Initiativen bör i första hand komma från näringslivet. Om vi identifierar ett specifikt problem initierar vi en dialog med berört företag/bransch. Ett exempel på det sistnämnda är vårt samarbete med annonssidan Blocket.

Prioritering 2 – Förbättra genomförandet och kontrollen av efterlevnaden av befintliga regler och effektivisera kampen mot organiserad naturvårdsbrottslighet

- Mål 2.1 Säkerställa ett mer homogent genomförande av EU:s bestämmelser om handel med vilda djur och växter och utveckla ett mer strategiskt angreppssätt för inspektioner och kontroll av efterlevnaden av bestämmelserna på EU-nivå
 - o 9. Utveckla strategier för att förbättra efterlevnaden på nationell nivå av EU:s bestämmelser om olaglig handel med vilda djur och växter

Jordbruksverket avvaktar kommissionens rekommendationer som ska vara tillgängliga i slutet av 2016. Jordbruksverket har för övrigt en pågående dialog med andra myndigheter, bland annat inom den s.k. operativa gruppen, i syfte att förbättra efterlevnaden av EU:s bestämmelser.

- o 10. Öka upptäcktsfrekvensen för olaglig verksamhet

Jordbruksverket stödjer Tullverket (gränskontroll) och länsstyrelserna (tillsyn inom landet) med sakkunskap.

- 12. Regelbundet fastställa och bedöma prioriterade risker

Den s.k. operativa gruppen som sammankallas av Jordbruksverket är ett lämpligt forum för att på nationell nivå fastställa prioriteringar för kontroll av efterlevnaden när det gäller berörda arter och produkter. Prioriteringarna kan tas fram inom ramen för den planerade handlingsplanen.

- 13. Förbättra samarbetet mellan medlemsstaterna när olaglig handel med vilda djur och växter sker över gränserna

Jordbruksverket hjälper vid behov med kunskap och internationella kontakter.

- Mål 2.2 Öka kapaciteten att bekämpa olaglig handel med vilda djur och växter i alla delar av verkställighetskedjan och rättsväsendet

- 15. Förbättra samarbetet, samordningen, kommunikationen och dataflödet mellan de ansvariga tillsynsorganen i medlemsstaterna

Den s.k. operativa gruppen som sammankallas av Jordbruksverket representerar en fungerande samordningsmekanism mellan relevanta myndigheter. Därutöver planerar Jordbruksverket för genomförande av en förstudie för ”e-permitting” (ett elektroniskt system för utfärdande och hantering av CITES-tillstånd och intyg som riktar sig mot kund men även andra myndigheter).

Av Statens jordbruksverks och Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdrag på förslag om förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott framgår att myndigheterna gör bedömningen att framtagande av en webbaserad samverkansyta skulle effektivisera informationsutbytet mellan myndigheterna. Samarbetsytan skulle ge tillgång till aktuell lagstiftning, lathundar, aktuella företeelser när det gäller artskyddsbrott, domar m.m. Beroende på val av plattform kan den också användas för att specialanpassa information till olika personalkategorier/myndigheter och för erfarenhetsutbyte inom och mellan myndigheter.

Jordbruksverket kommer framöver planera för arbetet med en webbaserad samverkansyta.

- 16. Förbättra kunskapsbasen om kontroller, utredningar, lagföring och rättsliga förfaranden när det gäller olaglig handel med vilda djur och växter

Jordbruksverket kommer, så som idag, att stå för rapportering av relevanta kvalitativa och statistiska uppgifter till kommissionen, bl.a. uppgifter om kontroller, utredningar, beslag, åtal och domar (inklusive påföljder). Detta förutsätter att berörda myndigheter levererar den typen av uppgifter på ett systematiskt sätt.

- 17. Intensifiera fortbildningen inom alla faser av kontrollen av efterlevnaden, inklusive gemensamma fortbildningsinsatser

Jordbruksverket har som administrativ CITES-myndighet ett särskilt utbildningsansvar och har tidigare på begäran av andra myndigheter utbildat deras personal. Vi är

inställda på att behovet av utbildning kommer att öka som en följd av rubricerad handlingsplan samt redovisningen om förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott. Jordbruksverket kommer att informera berörda myndigheter om möjligheten att få utbildning, även domstolarna/Domstolsverket som hittills aldrig efterfrågat utbildning på området.

Tidsplanen sätter ett första etappmål till utgången av 2016. Att ta fram nya utbildningar för alla delar av verkställighetskedjan samt rättsväsendet till dess är inte realistiskt.

- 18. Stärka eller, i förekommande fall, inrätta nätverk för praktiker på nationell och regional nivå, och förbättra samarbetet dem emellan

Den s.k. operativa gruppen som sammankallas av Jordbruksverket är ett lämpligt nätverk på nationell nivå. Inom ramen för regeringsuppdraget om åtgärder mot artskyddsbrott föreslås att länsstyrelserna genom sitt ansvar för miljöbrottssamverkan ska skapa och driva motsvarande regionala operativa grupper. Jordbruksverket ska under 2017 söka dialog med dessa grupper.

- 19. Förbättra omhändertagandet av beslagtagna eller förverkade levande djur och växter

Arbetet med standardiserade rutiner och beslutsprocesser som stöd till ”enforcement”-myndigheterna är viktigt, särskilt om dessa mer aktivt arbetar med artskyddsbrott, men detta arbete har ännu inte påbörjats.